Százötvenmillió forint szociális beruházásokra a kohó- és gépiparban

A kohó- és gépiparban az idén mintegy 150 millió forintot költenek a vállalatok elavult szociális létesítményeinek felújítására, s *ennél még nagyobb összegeket* fordítanak *munkásjóléti célokra* az újonnan létesülő üzemekben.

A szociális beruházások nagyobbik része *a második fél évben* fejeződik be, heteken belül újabb üzemekből *száműzik a füstöt, a gázt és a port.* Nagy teljesítményű *szellőzőberendezéseket* szerelnek fel a fémszerelvényárugyár kisvárdai telepén, a pápai Elektthermaxban, a Bajai Villamossági Gyárban, a Fémlemezipari Művek soproni telepén és egész sor más üzemben. Az idei télre sok üzemünkben *korszerűsítik a fűtőberendezéseket,* más gyárakban az *étkezést és a tisztálkodást* teszik kulturáltabbá. Az esztergomi Szerszámgépgyárban például ötmillió forintos költséggel még az idén elkészül az új szociális épület korszerű étteremmel, konyhával, öltözőkkel és mosdókkal. A mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár roskadozó éttermét is rövidesen lebontják, mert majdnem ötmillió forintos költséggel itt is, még az év vége előtt, felépül a korszerű konyha és étkezőhely.

Nagy jelentőségű kezdeményezés történt a kohó- és gépipar *betegeinek gyorsabb és kulturáltabb ellátására is.* A Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyárban, a *Kábel- és Sodronykötélgyár szegedi gyáregységében* és a Lenin Kohászati Művekben rövidesen korszerű *orvosi rendelőt* adnak át.

Nemzetközi mezőgazdasági tanácskozás Bukarestben

Bukarestben befejezte munkáját a takarmányfélék proteintartalmának növelését célzó agrotechnikai és vegyi eljárásokkal foglalkozó nemzetközi tanácskozás.

A nyolcnapos tanácskozáson bolgár, csehszlovák, NDK-beli, lengyel, magyar, román és szovjet szakemberek vettek részt.

A tanácskozáson elhatározták: *a jövőben szorosabb együttműködést alakítanak ki a résztvevő országok kutatói között,* s kijelölték azokat a közös érdeklődést képviselő kérdéseket, amelyeket a továbbiakban meg kell vizsgálni. (MTI)

Miután leléptek AZ ÁLLVÁNYOKRÓL...

Bepillantás egy munkásszálloda problémáiba

Mire való a munkás szabad ideje? Kicsit talán naiv kérdés ez, pedig a Kossuth Lajos sugárúti építőipari munkásszállodában nem is olyan könnyű választ kapni rá. Mert délután fél ötkor lelép ugyan mindenki az állványokról, de az itt lakó, mintegy 350 embernek csak egy része használja fel észszerűen pihenő idejét.

A másik része rögtön eltűnik vacsora után. Moziba, színházba sietnek talán? Oda is, de inkább csak a fiataljai. A meglett emberek közül többen tovább dolgoznak, egészen „vakulásig" és kimerülésig. Mintha parancsban adnák ki számukra. Pedig önnön elhatározásuk viszi őket maszekmunkára Újszegedre és máshová, ahol építkezik a lakosság és szinte lasszóval fogják az építkezésekhez értő munkásokat. Némelyek még vasárnap is űzik-hajszolják magukat, olykor 20—25 forintos órabéreket is produkálnak. S aztán a megkurtított éjszaka bizony kevés az alvásra.

Egy KISZ-ista találóan mondotta:

— Az ilyenek másnap inkább pihenni mennek a vállalati munkahelyre, mintsem dolgozni.

Vacsora után

Sokan szanaszét széledneк este a városban, pedig olyan ez a munkásszálló, hogy vétek kilépni a kapuján. Vacsora után bekapcsolják a tv-t, a szobákban rádió szól, a klubterem társasjátékokkal hívogat. Aki olvasni akar, annak ott a könyvtár. A télen száznyolcvanan vették igénybe rendszeresen, most azonban jóval kevesebben koptatják a könyvtár küszöbét.

Talán a nagy meleg miatt. Vagy inkább azért, mert a szállodabizottság tevékenysége akadozik. Veszelovszki István kulturális felelős megérdemli ugyan az elismerést, de a többiek alig törődnek azzal, hogy az emberek jól gazdálkodnak-e szabad idejükkel. Mint mondják, Nagy József KISZ-titkár „szintén agilis gyerek, mégsem tudja egymaga megváltoztatni a világot".

Kifogásoknak, magyarázkodásoknak nincs sok értelme. A lakóknak mintegy 65 százaléka fiatal, tehát formálható, nevelhető. Csak egy példa: két héttel ezelőtt úgy „megleptek" egy budapesti mozgó könyvesboltot, hogy öröm volt nézni. Percek alatt három és fél ezer forint értékű könyvet vásároltak. A kommunista Madaras P. László például 13 darabot vitt fel a szekrényébe, de Traj László, Riszmann László és mások is szívesen válogattak a szépirodalmi és a politikai művek közül. És érdekes, hogy nem csupán a fiatalság érdeklődik. Szirovica Mihály éjjeliőr és többen az idősebbek közül szintén nem sajnáltak pénzt adni könyvekért.

Megvannak a feltételek

És ha már az idősebbekről van szó, hadd említsük meg Vári Lajos kubikos nevét is. Rendszeresen olvas, szorgalmas televíziónéző, mindig meghallgatja a rádió híreit és okosan politizál. Szereti a rendet és ügyel is a tisztaságra. Sokat foglalkozik fiatal munkatársaival, tanítgatja, nevelgeti őket.

Mindezek a tények arra vallanak, hogy most is elevenebb lehetne a politikai élet ebben a munkásszállóban. Megvannak hozzá a feltételek és az emberek szeretik a szépet, hallgatnak az okos beszédre. Vannak mégis, akik kártyázással ütik agyon az időt, vagy különösebb cél nélkül sétálgatnak az utcán. Újságot szinte senki nem járat, mert a vállalat előfizet a fontosabb napi- és hetilapokra és ezekhez bárki hozzáférhet. Ez azonban csak lehetőség. A valóságban még egyetlen igény sem vetődött fel egyéni előfizetés iránt.

A szándék nem elég

Hajósovics Zsuzsannát, a Csongrád Megyei Építőipari Vállalat I. alapszervezetének titkárát a munkásszálló jeles patrónusaként emlegetik. Korábban rendszeresen tartott gyűléseket, pártnapokat és ezek jól sikerültek. Mostanában ritkázzák a lakók összehívását, mégis igen gyér az érdeklődés. Egy hónappal ezelőtt békegyűlést akartak tartani, de a szándék kevésnek bizonyult: a kitűzött időpontban alig tartózkodtak néhányan a szállodában. Az elmúlt pártoktatási év második felében már a politikai akadémia előadásait sem tarthatták meg, többé-kevésbé hasonló okok miatt.

Lehetetlen dolog az is, hogy legalább százötvenen még a szakszervezetnek sem tagjai. Talán mereven elzárkóznak az emberek? A tapasztalat egészen mást mond. Régebben egyszer „nekidurálta magát" a vezetőség, szobáról szobára mentek néhányan, hogy erről a problémáról beszélgessenek. Az eredmény meglepő volt: egy este harmincan beléptek a szakszervezetbe. De azóta is csend van — nehezen érthető, hogy miért. Már szóba került ugyan, hogy csak szakszervezeti tagot engednek lakni az elegáns, minden kényelemmel ellátott szállóban, de ezt a gondolatot — igen helyesen — rögtön el is ejtették. Nyilvánvaló, hogy az új munkások egy rész nem szakszervezeti tagként kerül a vállalathoz, csak később lesz azzá, tehát a szállásadást helytelen lenne ilyen feltételhez kötni. Sokkal inkább a jól bevált egyéni beszélgetések folytatása volna kívánatos.

Az eszmecserék hasznosak

A vállalat szakszervezeti bizottságának kellene legtöbb segítséget nyújtani a politikai és a kulturális élet fellendítéséhez. Sajnos azonban ez a segítség el-elmaradozik. Egyesek szerint talán azért, mert a szálló problémáival munkaidő után, társadalmi munkában lehetne eredményesebben foglalkozni, hiszen nappal minden lakója dolgozik. Korábban is sok érdekes észrevételt tettek a munkások, amikor az igazgató, vagy az üzemi pártbizottsági titkár kisebb csoportokban eszmecserét folytatott velük. Most, amikor a vállalat komoly tervteljesítési gondokkal küzd, alighanem különös haszonnal járna az ilyen fáradozás.

Vannak egészséges elgondolások, amelyek megvalósításával helyrehozhatják a hibákat. Csak helyeselhető, hogy új szállodabizottságot választanak majd, amelyben szakmunkások és műszakiak is helyet kapnak. Hasznos ötlet a vállalat igazgatójáé is, amely szerint pedagógusokat kívánnak küldeni annak a húsz embernek a segítségére, aki ősztől kezdődően építőipari technikumban tanul. Üdvözölendő az augusztus 20-ra tervezett Ki mit tud? műsor szervezése is a szállodában. Általában minden olyan törekvés sokat ér, amely segít megvalósítani azt, hogy ez a szép épület ne csak szállása, hanem otthona is legyen az építőipar dolgozóinak.

F. Nagy István

Tizennyolc téma

Azt hinné az ember, hogy mivel aránylag kevés gyár van Szegeden, kevés a műszaki képzettségű dolgozó is. Pedig ez így nem igaz. Persze számuk sokkal kisebb, mint Budapesten, Miskolcon, vagy Pécsett. De ha a szegedi műszaki és természettudományi egyesületek tevékenységének erejét tekintjük, hiszen munkájuk országos viszonylatban is kitűnő — jó néhány szakember nem is vesz részt benne —, módosul az elhamarkodott vélemény. Csak nemrég »fedeztek fel« vagy száz olyan kémikust, aki üzemben dolgozik, és akikről eddig nem tudtak. S még nincsenek összegyűjtve például a gépészek vagy az elektromérnökök, technikusok sem.

Ezzel a bevezetéssel már tulajdonképpen el is jutottunk ahhoz a 18 témához, amelyről most szó lesz. Az MTESZ legutóbbi választmányi ülésének egyik felszólalója ugyanis ezt az előbbi gondolatot vetette fel, és igen helyesen: amíg a meglevő lehetőségeket nem használjuk ki, addig meddő siránkozás másoktól többet várni. Mind a 18 témát, amiről beszéltek, túlzás volna azért sorra venni, nem jegyzőkönyv, nem is leltár készül most, de néhánnyal igencsak érdemes foglalkozni, mert hol közvetve, hol közvetlenül a szegedi ipar húsába vágnak, meghatározzák, vagy legalábbis befolyásolják fejlődési lehetőségeit.

Egyik alapfeltétele tehát az intenzív műszaki-tudományos élet kialakulásának, hogy minden Szegeden dolgozó műszaki szakember, legyen munkahelye üzem, vagy egyetemi intézmény, bekapcsolódjék a munkába, elősegítse a speciális helyi és ezáltal az országos feladatok végrehajtását. S ilyen szempontból nemcsak az a fontos, hogy nagy tekintélyű, hosszú gyakorlattal, gazdag tapasztalatokkal rendelkező műszakiak, hanem fiatalok is együtt dolgozzanak. A textiliparban alig néhány éve alakult meg a fiatalok köre, de a kezdeti fellángolás után mostanság már alig-alig mutat fel érdemleges munkát. Általában a fiatal mérnökök, technikusok a »legnyugodtabb« emberek, azt hiszik, hogy az iskolából kikerülve már minden tudomány a birtokukban van.

Igen ám, de ha akarnának tanulni, van-e rá mód? Hát ami azt illeti, a művezetők és technikusok számára a szegedi egyesületek és az MTESZ általában megteremti a továbbképzési lehetőségeket. Csak élni kell velük. A mérnöktovábbképzést azonban nem biztosítja. Megjegyzendő, hogy ennek megszervezése talán inkább állami feladat, s alig van olyan minisztérium, amely ne foglalkozna vele a maga hatáskörében. A textilesek számára rendezett budapesti tanfolyam résztvevőinek többsége vidéki volt, köztük három szegedi. Ebben a dologban is igaz az a mostanában sűrűn elhangzó mondás: aki akar, tanulhat. Lehet, hogy némely vállalat hibás abban, hogy nem nyújt ezüsttálcán mindenkinek egy-egy tanfolyamra szóló meghívót, de aki bekopogtat az igazgatói irodába a kéréssel, hogy részt szeretne venni ilyenen, nem talál elutasításra. Ugyanis nemcsak az egyén, a gyár is nyer azzal, ha nagyobb szakképzettségű dolgozói vannak.

Leghasznosabb megnyilvánulási formája az egyesületek működésének a munkabizottsági tevékenység. Sok munkabizottság dolgozott már eddig is több-kevesebb sikerrel, de nem eléggé rendszeresen. Tudni kell azonban, hogy társadalmi munkával nem lehet olyan feladatokat elvégeztetni, amely valamelyik intézmény vagy hivatal kötelessége. Például a szegedi járásbeli községek fejlesztési tervét először egy komplex MTESZ-bizottsággal akarták kidolgoztatni, de végül — igen helyesen — csak a már elkészült távlati tervek felülbírálatát bízták rá. Nem jó az sem, ha 66 munkabizottság hatvanhatféle munkán dolgozik, mert ez a tervszerűséget lehetetlenné teszi. Az olyan programnak van leginkább helye, mint a rostipar távlati fejlődését öt téma szerint vizsgáló öt bizottságé, mert miután valamennyi elkészül teljes egészében, a rostnövények termelésétől kezdve a leszőtt áruk kikészítéséig kialakul az elvégzendő feladatok iránya.

Természetesen nem az ujjukból szopják a munkabizottságok, hogy mit csináljanak, hanem egy-egy konkrét üzemi vagy városi, esetleg megyei probléma teszi szükségessé létrejöttüket. Szeged víz- és gázellátását is ezért vizsgálták meg az utóbbi években. Nagyon fontos tehát, hogy az irányító szervek, tanácsok jelentkezzenek az adódó kérdésekkel, igényeljék és kérjék az MTESZ munkáját. Valószínű, hogy többek között a szegedi foghíjépítkezések tudományos és egyben gyakorlati módszerei is már rendelkezésre állnának, ha időben foglalkoznak vele.

Nagyon hiányzik a munkabizottságok, állandó bizottságok által elkészített tanulmányok publikációja. Az MTESZ-nek vagy száz országos kiadványa van, Miskolcon és Pécsett is jelenik meg időszaki folyóirata. Szegeden még nincs, s ha egyelőre nem is lesz, talán az idén megjelenik az első alkalmi kiadvány, a »Legyen Szeged fürdőváros« ankétjának anyagából.

Néha bizony sokkal lassúbbak a műszaki-tudományos egyesületek, mint kellene. A gépiparral foglalkozó párthatározattal kapcsolatos tennivalókkal eddig még seholsem foglalkoztak. Amíg a központ kidolgozza a módszereket, addig is álljon itt egyetlen adat, mely éppen eléggé rávilágít arra, hogy mennyi tennivaló lenne: tavaly 10,8 millió forint állt rendelkezésére Szeged és Csongrád megye üzemeinek műszaki fejlesztésre. Nem nagy összeg, mégis csupán 4 millió forintot használtak fel belőle. Nemcsak a Kohó- és Gépipari Minisztériumhoz tartozó vállalatokra vonatkozik a párthatározat, hiszen lassacskán minden üzemnek saját gépgyártóműhelye van. Nem is olyan régen hoztak létre például a Szegedi Kenderfonógyárban egy országos jellegű gépgyártó üzemet. Az ilyen apró műhelyek termeléséről — bár megoldhatják egy-egy iparág problémáját — nem tudható, hogy a népgazdaság számára milyen haszonnal járnak. Gépiparunk ugyanis csak akkor képes felzárkózni a világszínvonalhoz, ha termelése korszerűbbé, s egyúttal olcsóbbá válik. S hiába gyárt modern gépet egy üzem, ha a gyártás technológiája elavult, a munka nem lesz gazdaságos.

Ezek a kérdések látszólag távol esnek az MTESZ vagy egyesuleteinek hatósugarától, vagy legfeljebb csak a Gépipari Tudományos Egyesületre vonatkoznak. Igen ám, csakhogy a gépgyártás szerkezetének átalakítása meghaladja a gépipar körét, végeredményben minden iparágra hat, az egész népgazdaság jelenlegi arculatát megváltoztathatja. S itt Szegeden, ahol közismerten elavult, Noé-korabeli gépekkel dolgozik nemcsak a textilüzemek többsége, de még jó néhány gyár, nagyon-nagyon komolyan kell venni a gépipari párthatározatot, s végre kell hajtani a benne kijelölt feladatokat.

A világszínvonal elérése, mint a magyar ipar célkitűzése, ma már nem égbe szálló sóhaj, hanem a szocializmus építésének, a békés gazdasági versenynek sürgető parancsa. Nemcsak jó gépek, jó technológia, jó szervezés kell azonban ahhoz, hogy célt érjünk, hanem sok jó vezető is. Szomorú tény, hogy a Csongrád megyei üzemekben a műszaki vezető gárdának csupán 11 százaléka végzett egyetemet, 41 százaléka középiskolát, s 48 százaléka csak a nyolc általánost, vagy még azt sem járta ki. A főmérnökök 45 százaléka diplomás mindössze. Több olyan üzem is van Szegeden, ahol egyetlen mérnök sem dolgozik. Sokan tanulnak, de korántsem elegen.

Szükség van a közgazdasági szemlélet elmélyítésére is a termelés mérésénél, elemzésénél. Kevés az üzemekben a közgazda, még kevesebb az olyan szakember, aki egyaránt járatos műszaki és közgazdasági kérdésekben. Az MTESZ szegedi intéző bizottságának ipargazdasági állandó bizottsága, vagy a külön e célra létrehozott munkabizottságok sokat segíthetnének a termelékenység mérésének ma még kialakulatlan, sokszor egymásnak ellentmondó módszereinek összeegyeztetésében, helyes módszereinek kidolgozásában, az élőmunka termelékenységének meghatározásában.

Bevezetőben 18 témát említettünk. Lehet, hogy a szám kissé önkényes volt, inkább talán kevesebbről esett szó, mint többről. De az említettek mind szorosan egybetartoznak, s egyáltalán nem véletlenül kerültek össze. Az üres szóbeszédek ideje lejárt, illetve nem is volt rájuk szükség sohasem. Most pedig, ha azt akarjuk, hogy a szegedi ipar is lépést tartson az általános fejlődéssel, különösen csak a tettek, a céltudatos munka vezet sikerre. A műszaki-tudományos egyesületek egymagukban nem oldják meg a feladatokat, csak részesei az erőfeszítéseknek, mint ahogy ezeknek a kérdéseknek jelentősége is jóval túlnő kereteiken: egyképpen kitűzi mindannyiunk munkáját.

Fehér Kálmán

Idén szakosított nyelvtanfolyamokat is indít az MSZBT Csongrád megyei elnöksége

Évről évre népszerűbb az MSZBT által szervezett orosz nyelvtanfolyam. Az elmúlt években Csongrád megyében több százan tanultak a kezdő és haladó orosz nyelvtanfolyamokon. Az MSZBT szegedi intéző bizottsága legutóbbi ülésén az új, az 1962—63-as oktatási év előkészítésével kapcsolatos feladatokról tárgyalt.

Az MSZBT idén a mezőgazdasági, a műszaki szakemberek, valamint az orvosok kérésére szakosított nyelvtanfolyamot indít. Ez azt jelenti, hogy egy-egy csoport a résztvevők munkájával, érdeklődésével összefüggő speciális szövegek fordításával, s a nyelv elsajátításával foglalkozik majd. Természetesen továbbra is megszervezik az alap, közép, valamint haladó nyelvtanfolyamokat.

A tavaly vizsgázott csoport együttesen jelentkezett az idei oktatási év magasabb fokú tanfolyamára. Az MSZBT által szervezett nyelvtanfolyamokra üzemekben és hivatalokban az MSZBT-aktivistáknál lehet jelentkezni augusztus 21 és szeptember 15-e között, ezenkívül az MSZBT Csongrád megyei elnökségének irodájában.

Új utak épültek Szeged környékén

Szeged környékén augusztusban új utakat adott, illetve ad át a Közúti Üzemi Vállalat szegedi építésvezetősége. A hó eleje óta Szatymazon szállíthatják pormentes, új útszakaszon a gyümölcsöt és egyéb árukat. Elkészült a budapesti országútra vezető bekötő út, mely hat méter széles, bitumenitatásos lett a korábbi makadám helyett. Ezenkívül belső utakat is korszerűsítettek, s a mintegy 2100 métert kitevő útszakaszok építése egymillió 200 ezer forintba került.